

PROTOKOL O CELOVITEM UPRAVLJANJU OBALNIH OBMOČIJ V SREDOZEMLJU

Pogodbenice protokola so se

kot pogodbenice Konvencije za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja, ki je bila sprejeta 16. februarja 1976 v Barceloni in spremenjena 10. junija 1995;

ker želijo izpolniti obveznosti, kot jih določata točka e tretjega odstavka in peti odstavek 4. člena konvencije;

ker so upoštevale, da so obalna območja Sredozemskega morja skupna naravna in kulturna dediščina sredozemskih narodov in da bi jih bilo treba ohraniti in preudarno uporabljati v korist sedanjih in prihodnjih generacij;

ker so zaskrbljene zaradi vse večjega vpliva človeka na obalna območja Sredozemskega morja, ki ogroža njihovo občutljivo naravo, in *ker* želijo ustaviti propadanje obalnih območij in obrniti proces ter bistveno zmanjšati izgubo biološke pestrosti obalnih ekosistemov;

ker so zaskrbljene zaradi nevarnosti, ki obalnim območjem grozijo zaradi podnebnih sprememb, ki bodo med drugim povzročile dvig morske gladine, in *ker* se zavedajo, da je treba sprejeti trajnostne ukrepe, da bi zmanjšali škodljive vplive naravnih pojavov;

ker so prepričane, da je za načrtovanje in upravljanje obalnih območij kot nenadomestljivega okoljskega, gospodarskega in družbenega vira potrebna posebna celovita obravnava na ravni celotnega sredozemskega območja in obalnih držav ob upoštevanju njihove pestrosti in še zlasti posebnih potreb otokov v zvezi z njihovimi geomorfološkimi značilnostmi, da bi zagotovili njihovo ohranitev in trajnostni razvoj;

ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, sestavljene 10. decembra 1982 v Montego Bayu, Konvencije o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic, sestavljene 2. februarja 1971 v Ramsarju, in Konvencije o biološki raznolikosti, sestavljeni 5. junija 1992 v Riu de Janeiru, katerih pogodbenice so mnoge obalne sredozemske države in Evropska skupnost;

ker si zlasti prizadevajo, da bi sodelovale pri razvoju ustreznih in celovitih načrtov za upravljanje obalnih območij v skladu s točko e prvega odstavka 4. člena Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, sestavljene 9. maja 1992 v New Yorku;

ker gradijo na izkušnjah, pridobljenih pri celovitem upravljanju obalnih območij in delu raznih organizacij, vključno z evropskimi ustanovami;

na podlagi priporočil in dela Sredozemske komisije za trajnostni razvoj in priporočil zasedanj pogodbenic, ki so bila leta 1997 v Tuniziji, leta 2001 v Monaku, leta 2003 v Catanii in leta 2005 v Portorožu, ter Sredozemske strategije za trajnostni razvoj, ki je bila sprejeta leta 2005 v Portorožu;

ker so odločene, da bodo na ravni Sredozemlja okrepile prizadevanja obalnih držav za zagotovitev celovitega upravljanja obalnih območij;

ker so odločene, da bodo z usklajenimi državnimi, regionalnimi in lokalnimi pobudami, sodelovanjem in partnerstvom z različnimi zainteresiranimi podpirale učinkovito in celovito upravljanje obalnih območij;

ker želijo zagotoviti usklajenost uporabe konvencije in njenih protokolov pri celovitem upravljanju obalnih območij;

dogovorile:

I. DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen SPLOŠNE OBVEZNOSTI

Pogodbenice v skladu s Konvencijo za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja in njenih protokolov oblikujejo skupen okvir za celovito upravljanje sredozemskih obalnih območij ter sprejmejo vse potrebne ukrepe za okrepitev regionalnega sodelovanja.

2. člen POMEN IZRAZOV

V protokolu:

- a) "pogodbenice" so pogodbenice tega protokola;
- b) "konvencija" je Konvencija za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja, ki je bila sprejeta 16. februarja 1976 v Barceloni in spremenjena 10. junija 1995;
- c) "organizacija" je organ iz 17. člena konvencije;
- d) "center" je Center za regionalno dejavnost programa prednostnih ukrepov;
- e) "obalno območje" je geomorfološko območje na kateri koli strani morske obale, na katerem morje in kopno medsebojno delujeta, kar se kaže v zapletenih ekoloških sistemih in sistemih virov, ki jih sestavljajo živi in neživi deli, ki soobstajajo in vzajemno delujejo s človeškimi skupnostmi in tamkajšnjimi družbenogospodarskimi dejavnostmi;
- f) "celovito upravljanje obalnih območij" je dinamično trajnostno upravljanje in raba obalnih območij ob hkratnem upoštevanju občutljivosti obalnih ekosistemov in krajine, raznolikosti dejavnosti in rabe, njihovega medsebojnega delovanja, pomorske usmeritve nekaterih dejavnosti in rabe ter njihovega vpliva na morje in kopno.

3. člen ZEMLJEPISNI OBSEG

1. Območje, za katero se protokol uporablja, je del Sredozemskega morja, določen v 1. členu konvencije. To območje je določeno tudi:

- a) na morju z mejo obalnega območja, ki je zunanja meja teritorialnega morja držav pogodbenic, in
- b) na kopnem z mejo obalnega območja, ki je meja pristojnih obalnih enot, kot jih določijo pogodbenice.

2. Če pogodbenica v okviru svoje suverenosti določi meje, ki so drugačne od meja iz prvega odstavka tega člena, depozitarju ob deponiranju listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi protokola ali pristopu k njemu ali kadar koli pozneje pošlje izjavo:

- a) da je meja na morju pred zunanjo mejo teritorialnega morja,

b) da je meja na kopnem določena drugače, širše ali ožje od meja obalnih enot, opredeljenih v prejšnjem odstavku, in sicer zato, da bi med drugim uporabila ekosistemski pristop ter gospodarska in družbena merila ter upoštevala posebne potrebe otokov zaradi geomorfoloških značilnosti in škodljive učinke podnebnih sprememb.

3. Pogodbenica na ustrezni institucionalni ravni sprejme ukrepe za obveščanje prebivalstva in vseh zainteresiranih o zemljepisnem obsegu protokola.

4. člen

VARSTVO PRAVIC

1. Nobena določba protokola in noben predpis, sprejet na njegovi podlagi, ne vplivata na pravice, sedanje in prihodnje zahtevke ali pravna stališča katere koli pogodbenice v zvezi s pravom morja, še posebej glede narave in obsega morskih območij, razmejitve teh območij med sosednjimi ali nasproti ležečimi državami, na pravice in načine prehoda skozi ožine, ki se uporabljajo za mednarodno plovbo, ter na pravico neškodljivega prehoda po teritorialnem morju kot tudi na naravo in obseg pristojnosti obalne države, države zastave ali države pristanišča.

2. Noben predpis ali dejanje na podlagi protokola ne more biti razlog za uveljavljanje ali izpodbijanje kakršnega koli zahtevka v zvezi s suverenostjo ali pristojnostjo države.

3. Določbe protokola ne vplivajo na strožje določbe o varstvu in upravljanja obalnih območij v veljavnih ali prihodnjih notranjih ali mednarodnih aktih ali programih.

4. Nobena določba protokola ne vpliva na dejavnosti in sredstva v zvezi z varnostjo in obrambo države; pogodbenice pa se strinjajo, da se morajo take dejavnosti in sredstva opredeliti razumno in izvedljivo v skladu s protokolom.

5. člen

CILJI CELOVITEGA UPRAVLJANJA OBALNIH OBMOČIJ

Cilji celovitega upravljanja obalnih območij so:

a) z razumnim načrtovanjem dejavnosti omogočiti trajnostni razvoj obalnih območij, pri čemer je treba upoštevati okolje in krajino ter zagotoviti usklajenost z gospodarskim, družbenim in kulturnim razvojem;

b) ohranjati obalna območja v korist sedanjih in prihodnjih generacij;

c) zagotavljati trajnostno rabo naravnih virov, zlasti pri uporabi vode;

d) zagotavljati ohranjanje celovitosti obalnih ekosistemov, krajine in geomorfologije;

e) preprečevati in/ali zmanjševati vplive naravnih nesreč in zlasti podnebnih sprememb, ki jih lahko povzroči delovanje narave ali človeka;

f) zagotavljati skladnost javnih in zasebnih pobud ter odločitev organov na državni, regionalni in lokalni ravni, ki vplivajo na rabo obalnih območij.

6. člen

SPLOŠNA NAČELA CELOVITEGA UPRAVLJANJA OBALNIH OBMOČIJ

Pri izvajanju protokola pogodbenice upoštevajo načela celovitega upravljanja obalnih območij:

a) posebej je treba upoštevati biološko bogastvo ter naravno dinamiko in delovanje območja plimovanja ter dopolnjevanje in medsebojno odvisnost morja in kopnega kot celote;

b) vse, kar se nanaša na hidrološke, geomorfološke, podnebne, ekološke, družbenogospodarske in kulturne sisteme, je treba obravnavati celovito, da ne bi presegli zmogljivosti obalnega območja in da bi preprečili škodljive učinke naravnih nesreč in razvoja;

c) da bi zagotovili trajnostni razvoj obalnih območij, se pri njihovem načrtovanju in upravljanju uporablja ekosistemski pristop;

d) zagotovita se upravljanje, ki omogoča ustrezno in pravočasno sodelovanje tamkajšnjega prebivalstva in civilne družbe, povezane z obalnimi območji, ter pregledno odločanje;

- e) omogoči se organizirano medpodročno institucionalno usklajevanje upravnih služb ter regionalnih in lokalnih organov, pristojnih na obalnih območjih;
- f) oblikujejo se strategije, načrti in programi za rabo prostora, ki vključujejo urbanizem, družbenogospodarske dejavnosti in politiko na drugih s tem povezanih področjih;
- g) upoštevata se obseg in raznovrstnost dejavnosti na obalnih območjih; kadar je potrebno, imajo prednost javne službe in dejavnosti, ki morajo biti zaradi delovanja in lokacije v neposredni bližini morja;
- h) zagotovi se uravnotežena razporeditev dejavnosti po celotnem obalnem območju; izogibati se je treba nepotrebni koncentraciji in širjenju naseljenih območij;
- i) pripravijo se predhodne ocene tveganja, povezanega s človekovimi dejavnostmi in infrastrukturo, da bi preprečili in zmanjšali njihov škodljivi vpliv na obalna območja;
- j) preprečiti je treba škodo v okolju na obalnih območjih, če pa nastane, je treba poskrbeti za njegovo obnovo.

7. člen

USKLAJEVANJE

1. Zaradi celovitega upravljanja obalnih območij pogodbenice:

- a) zagotavljajo usklajevanje na institucionalni ravni, po potrebi s pomočjo ustreznih organov ali načinov, da bi se izognili posameznemu ukrepanju in omogočili celovito obravnavo;
- b) zagotavljajo ustrezno usklajevanje med organi, pristojnimi za morski in kopenski del obalnih območij v različnih upravnih službah na državni, regionalni in lokalni ravni;
- c) zagotavljajo tesno usklajevanje med državnimi, regionalnimi in lokalnimi organi pri oblikovanju strategij, načrtov in programov za obalna območja ter glede dovoljenj za različne dejavnosti, kar se lahko doseže s skupnimi posvetovalnimi organi ali skupnimi postopki odločanja.

2. Državni, regionalni in lokalni organi, pristojni za obalna območja, morajo čim tesneje sodelovati, da bi zagotovili skladnost in učinkovitost sprejetih strategij, načrtov in programov za obalna območja.

II. DEL

PODROČJA CELOVITEGA UPRAVLJANJA OBALNIH OBMOČIJ

8. člen

VARSTVO IN TRAJNOSTNA RABA OBALNIH OBMOČIJ

1. Na podlagi načel in ciljev iz 5. in 6. člena protokola si pogodbenice prizadevajo zagotoviti trajnostno rabo in upravljanje obalnih območij, da bi na njih ohranile naravne habitate, krajino, naravne vire in ekosisteme v skladu z mednarodnimi in regionalnimi pravnimi akti.

2. V ta namen:

- a) pogodbenice na obalnih območjih določijo območje, na katerem gradnja ni dovoljena; kot izhodišče se šteje najvišja zimska vodna črta. Zaradi upoštevanja območij, na katera neposredno in škodljivo vplivajo podnebne spremembe in tveganja za naravne nesreče, to območje ne sme biti široko manj kot 100 metrov ob upoštevanju točke b. Notranji ukrepi, ki to širino določajo strožje, ostanejo v uporabi;
- b) lahko pogodbenice skladno s cilji in načeli protokola prilagodijo zgornje določbe:
 - 1) za projekte v javnem interesu;
 - 2) na območjih s posebnimi zemljepisnimi ali drugimi lokalnimi omejitvami, zlasti glede gostote poseljenosti ali družbenih potreb, na katerih notranjepravni akti predvidevajo individualno gradnjo, pozidavo ali razvoj;

c) pogodbenice obvestijo organizacijo o tistih notranjopravnih aktih, ki omogočajo zgornje prilagoditve.

3. Pogodbenice si tudi prizadevajo, da se v njihove notranjopravne akte vključijo merila za trajnostno rabo obalnih območij. Ta merila ob upoštevanju posebnih lokalnih razmer med drugim vključujejo:

a) zunaj zavarovanih območij se določijo in razmejijo območja, na katerih so pozidava, in druge dejavnosti omejene ali po potrebi prepovedane;

b) omejita se linearno širjenje pozidave naselij in gradnja nove prometne infrastrukture vzdolž obale;

c) zagotovi se vključitev okoljskih vprašanj v predpise o upravljanju in rabi javnega morskega dobra;

d) omogočita se prost dostop javnosti do morja in gibanje vzdolž obale;

e) omejijo se ali po potrebi prepovejo gibanje in parkiranje kopenskih vozil ter plovba in sidranje plovil na občutljivih naravnih območjih na kopnem ali morju, vključno s plažami in sipinami.

9. člen

GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

1. Na podlagi načel in ciljev iz 5. in 6. člena protokola in ob upoštevanju ustreznih določb Barcelonske konvencije in njenih protokolov pogodbenice:

a) namenjajo posebno pozornost gospodarskim dejavnostim, ki morajo biti v neposredni bližini morja;

b) zagotavljajo, da se pri gospodarskih dejavnostih kar najbolj zmanjša raba naravnih virov in upoštevajo potrebe prihodnjih generacij;

c) zagotavljajo, da se upoštevata celovito upravljanje vodnih virov in okoljsko sprejemljivo ravnanje z odpadki;

d) zagotavljajo prilagajanje obalnega in pomorskega gospodarstva občutljivi naravi obalnih območij ter varovanje morskih virov pred onesnaževanjem;

e) določijo kazalnike razvoja gospodarskih dejavnosti, da bi zagotovile trajnostno rabo obalnih območij in zmanjšale obremenitve, ki presegajo njihove zmogljivosti;

f) spodbujajo oblikovanje pravil dobrega ravnanja med javnimi organi, gospodarskimi dejavniki in nevladnimi organizacijami.

2. Poleg tega so se pogodbenice za naslednje gospodarske dejavnosti dogovorile:

a) kmetijstvo in industrija:

pri umestitvi in izvajanju kmetijskih in industrijskih dejavnosti je treba zagotoviti visoko raven varstva okolja, da bi ohranili obalne ekosisteme in krajino ter preprečili onesnaževanje morja, vode, zraka in tal;

b) ribištvo:

i) v razvojnih projektih je treba upoštevati nujnost varovanja ribolovnih območij;

ii) ribolov mora biti skladen s trajnostno rabo naravnih morskih virov;

c) ribogojstvo:

i) v razvojnih projektih je treba upoštevati nujnost varovanja območij gojenja rib in školjk;

ii) pri ribogojstvu je treba določiti pravila za nadzor nad uporabo vnosov in za ravnanje z odpadki;

d) turizem, šport in rekreacija:

i) treba je zagotoviti sonaraven obmorski turizem, ki ohranja obalne ekosisteme, naravne vire, kulturno dediščino in krajino;

ii) treba je spodbujati posebne oblike obmorskega turizma, vključno s kulturnim, podeželskim in ekološkim turizmom, pri tem pa spoštovati tradicije tamkajšnjega prebivalstva;

iii) treba je določiti pravila za športne in rekreativne dejavnosti, vključno z rekreativnim ribolovom in nabiranjem školjk, ali jih po potrebi prepovedati;

e) raba posebnih naravnih virov:

- i) za iskanje in odvzem mineralnih snovi, vključno z uporabo morske vode v obratih za razsoljevanje in pridobivanjem v kamnolomih, je treba predhodno pridobiti dovoljenje;
- ii) odvzem peska tudi z morskega dna in rečnih usedlin je urejen s pravili ali prepovedan, kadar bi lahko škodljivo vplival na ravnotežje obalnih ekosistemov;
- iii) stalno se nadzirajo obalni vodonosniki ter dinamična območja stika ali mešanja sladke in slane vode, na katere bi lahko škodljivo vplivalo črpanje podtalnice ali izpusti v naravno okolje;
- f) infrastruktura, energetski objekti, pristanišča ter pomorski objekti in konstrukcije: za infrastrukturo, objekte in naprave so potrebna dovoljenja, da se čim bolj zmanjša njihov škodljivi vpliv na obalne ekosisteme, krajino in geomorfologijo, ali če je to mogoče, poravna z nefinančnimi ukrepi;
- g) pomorske dejavnosti: pomorske dejavnosti je treba izvajati tako, da se zagotovi varstvo obalnih ekosistemov v skladu s pravili, standardi in postopki ustreznih mednarodnih konvencij.

10. člen

POSEBNI OBALNI EKOSISTEMI

Pogodbenice sprejmejo te ukrepe za varovanje lastnosti posebnih obalnih ekosistemov:

1. Mokrišča in rečna ustja

Ne glede na določitev zavarovanih območij pogodbenice, da bi preprečile, da bi mokrišča in ustja izginila:

- a) v svojih strategijah, načrtih in programih za obalna območja ter pri izdajanju dovoljenj upoštevajo okoljsko, gospodarsko in družbeno vlogo mokrišč in rečnih ustij;
- b) sprejmejo potrebne ukrepe za ureditev ali po potrebi prepoved dejavnosti, ki bi lahko škodljivo vplivale na mokrišča in rečna ustja;
- c) v okviru možnosti obnovijo poškodovana obmorska mokrišča, da bi se ponovno uveljavila njihova pozitivna vloga v obalnih okoljskih procesih.

2. Morski habitati

Ne glede na določitev zavarovanih območij pogodbenice, ki se zavedajo potrebe po varovanju morskih območij s habitati in vrstami, katerih ohranitev je zelo pomembna:

- a) z ustrezno zakonodajo, načrtovanjem in upravljanjem zagotovijo varovanje in ohranjanje morskih in obalnih območij, zlasti tistih s habitati in vrstami, katerih ohranitev je zelo pomembna;
- b) se zavežejo, da bodo spodbujale regionalno in mednarodno sodelovanje, tako da bodo izvajale skupne programe varovanja morskih habitatov.

3. Obalni gozdovi in gozdnate površine

Pogodbenice sprejmejo ukrepe za ohranjanje ali razvoj obalnih gozdov in gozdnatih površin, zlasti tistih, ki so zunaj posebej zavarovanih območij.

4. Sipine in sipinski pasovi

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo ohranjale in po možnosti v skladu s trajnostnimi načeli obnovile sipine in sipinske pasove.

11. člen

OBALNA KRAJINA

1. Pogodbenice, ki se zavedajo posebnega estetskega, naravnega in kulturnega pomena obalne krajine, ne glede na določitev zavarovanih območij sprejmejo ukrepe za varovanje obalne krajine s pomočjo predpisov, načrtovanja in upravljanja.

2. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo spodbujale regionalno in mednarodno sodelovanje pri varstvu krajine in po potrebi še posebej pri izvajanju skupnih ukrepov na čezmejnih obalnih območjih.

12. člen OTOKI

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo otokom, vključno z majhnimi otoki, namenile posebno varstvo, in bodo zato:

- a) na teh območjih spodbujale okoljsko sprejemljive dejavnosti in sprejele posebne ukrepe za zagotovitev sodelovanja prebivalcev pri varovanju obalnih ekosistemov ob upoštevanju krajevnih običajev in znanja;
- b) upoštevale posebnosti otoškega okolja in potrebo po sodelovanju med otoki pri oblikovanju državnih strategij, načrtov in programov za obalna območja ter določanju načinov upravljanja, še posebej pri prometu, turizmu, ribištvu, ravnanju z odpadki in upravljanju voda.

13. člen KULTURNA DEDIŠČINA

1. Pogodbenice posamezno ali skupaj sprejmejo vse ustrezne ukrepe za ohranjanje ali varovanje kulturne dediščine obalnih območij, še posebej arheološke in zgodovinske, tudi podvodne kulturne dediščine, v skladu z veljavnimi notranjimi in mednarodnimi akti.
2. Pogodbenice zagotovijo, da bo imela ohranitev kulturne dediščine obalnih območij na kraju samem prednost pred kakršnim koli posegom.
3. Pogodbenice še posebej zagotovijo, da se bodo predmeti podvodne kulturne dediščine obalnih območij, odvzeti iz morskega okolja, ustrezno hranili in da se bo z njimi ravnalo tako, da se bodo dolgo ohranili, ter da se z njimi ne bo trgovalo, da se ne bodo prodajali, kupovali ali zamenjevali kot komercialno blago.

14. člen SODELOVANJE

1. Pogodbenice za dolgoročno učinkovitost celovitega upravljanja obalnih območij sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev ustreznega sodelovanja zainteresiranih pri oblikovanju in izvajanju obalnih in morskih strategij, načrtov in programov ali projektov ter pri izdajanju dovoljenj, in sicer:
 - lokalnih skupnosti in javnih ustanov na tem območju,
 - gospodarskih dejavnikov,
 - nevladnih organizacij,
 - družbenih dejavnikov,
 - zainteresirane javnosti.
- Tako sodelovanje med drugim vključuje posvetovalne organe, raziskave in javne obravnave ter je lahko tudi v obliki partnerstva.
2. Pogodbenice ustrezno, pravočasno in učinkovito zagotavljajo informacije za tako sodelovanje.
3. Vsi zainteresirani, ki izpodbijajo odločitve, ravnanje ali opustitev, bi morali imeti možnost za uporabo mediacijskega ali spravnega postopka in pritožbe na upravni ali sodni ravni ob upoštevanju določb o sodelovanju, ki jih pogodbenice opredelijo za načrte, programe ali projekte v zvezi z obalnim območjem.

15. člen OZAVEŠČANJE, USPOSABLJANJE, IZOBRAŽEVANJE IN RAZISKOVANJE

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo na državni, regionalni in lokalni ravni ozaveščale javnost o celovitem upravljanju obalnih območij in oblikovale izobraževalne programe ter zagotavljale usposabljanje in javno izobraževanje o tem.

2. Da bi zagotovile trajnostni razvoj obalnih območij, pogodbenice neposredno na večstranski ali dvostranski ravni ali s pomočjo organizacije, centra ali zainteresiranih mednarodnih organizacij izvajajo izobraževalne programe, usposabljanje in javno izobraževanje o celovitem upravljanju teh območij.

3. Pogodbenice si prizadevajo za interdisciplinarne znanstvene raziskave o celovitem upravljanju obalnih območij ter medsebojnem vplivu dejavnosti in njihovem učinku na obalna območja. Zato morajo ustanoviti ali podpirati specializirane raziskovalne centre. Namen teh raziskav je še posebej poglobljati znanje o celovitem upravljanju obalnih območij, prispevati k obveščenosti javnosti ter omogočati javno in zasebno odločanje.

III. DEL

NAČINI ZA CELOVITO UPRAVLJANJE OBALNIH OBMOČIJ

16. člen

MEHANIZMI ZA SPREMLJANJE IN OPAZOVANJE TER MREŽE

1. Pogodbenice uporabljajo in krepijo ustrezne obstoječe mehanizme za spremljanje in opazovanje ter po potrebi oblikujejo nove. Pripravijo in redno dopolnjujejo tudi državne sezname obalnih območij, ki morajo vsebovati čim več informacij o virih in dejavnostih ter ustanovah, zakonodaji in načrtovanju, ki bi lahko vplivali na obalna območja.

2. Pogodbenice v sodelovanju z organizacijo na ustrezni upravni in znanstveni ravni sodelujejo v sredozemski mreži obalnih območij, da bi spodbujale izmenjavo znanstvenih izkušenj, podatkov in dobrih praks.

3. Pogodbenice se dogovorijo o obliki in postopku zbiranja ustreznih podatkov v državnih seznamih za redno opazovanje stanja in razvoja obalnih območij.

4. Pogodbenice sprejmejo ukrepe, potrebne za zagotovitev dostopa javnosti do informacij, ki jih pridobijo z mehanizmi za spremljanje in opazovanje ter mrežami.

17. člen

SREDOZEMSKA STRATEGIJA ZA CELOVITO UPRAVLJANJE OBALNIH OBMOČIJ

Pogodbenice se zavezujejo, da bodo sodelovale pri spodbujanju trajnostnega razvoja celovitega upravljanja obalnih območij, pri tem pa upoštevale Sredozemsko strategijo trajnostnega razvoja in jo po potrebi tudi dopolnile. Pogodbenice s pomočjo centra določijo skupen regionalni okvir za celovito upravljanje obalnih območij v Sredozemlju, ki se uresničuje z ustreznimi regionalnimi akcijskimi načrti in drugimi izvedbenimi akti ter z njihovimi državnimi strategijami.

18. člen

DRŽAVNE STRATEGIJE, NAČRTI IN PROGRAMI ZA OBALNA OBMOČJA

1. Vsaka pogodbenica še naprej dopolnjuje ali oblikuje državno strategijo za celovito upravljanje obalnih območij, načrte in programe za izvajanje v skladu s skupnim regionalnim okvirom in cilji celovitega upravljanja obalnih območij ter načeli tega protokola; organizacijo mora obvestiti o mehanizmu za usklajevanje, ki ga je oblikovala za to strategijo.

2. V državni strategiji se na podlagi analize obstoječega stanja določijo cilji, opredelijo prednostne naloge in navedejo razlogi, določijo obalni ekosistemi, ki jih je treba upravljati, ter vsi ustrezni dejavniki in postopki, navedejo ukrepi, ki jih je treba sprejeti, in stroški zanje ter institucionalni akti in razpoložljiva finančna sredstva ter določi časovni načrt za njeno izvajanje.

3. Z načrti in programi za obalna območja, ki so lahko samostojni ali vključeni v druge načrte in programe, se natančno določijo usmeritve državne strategije in njeno izvajanje na ustrezni

teritorialni ravni ter med drugim in po potrebi raven obremenitve, ki jo lahko ta območja prenesejo, ter zahteve za namen in rabo posameznih morskih in kopenskih delov obalnih območij.

4. Pogodbenice določijo ustrezne kazalnike, da bi ocenile učinkovitost strategij, načrtov in programov za celovito upravljanje obalnih območij ter napredek pri izvajanju tega protokola.

19. člen

OKOLJSKA PRESOJA

1. Zaradi občutljivosti obalnih območij pogodbenice zagotovijo, da se bodo pri postopku in v ustreznih študijah presoje vplivov na okolje za javne in zasebne projekte, ki bi verjetno zelo vplivali na obalna območja in še posebej na njihove ekosisteme, upoštevali posebna občutljivost okolja ter medsebojni učinki morskih in kopenskih delov obalnih območij.

2. Pogodbenice po potrebi na podlagi istih meril oblikujejo strateško okoljsko presojo načrtov in programov, ki vplivajo na obalna območja.

3. Pri okoljskih presojah naj se upoštevajo vsi vplivi na obalna območja, pri čemer se posebna pozornost med drugim nameni ravni obremenitve, ki jo lahko prenesejo.

20. člen

PROSTORSKA POLITIKA

1. Pogodbenice za spodbujanje celovitega upravljanja obalnih območij, zmanjševanje gospodarskih obremenitev, ohranjanje odprtih območij in omogočanje dostopa javnosti do morja in gibanja vzdolž obale sprejmejo ustrezne akte in ukrepe v zvezi s prostorsko politiko, tudi s postopkom načrtovanja.

2. Pogodbenice zato in za zagotovitev trajnostnega upravljanja javnih in zasebnih zemljišč na obalnih območjih med drugim sprejmejo ustrezno ureditev za pridobitev, odstop, darovanje ali prenos zemljišč v javno dobro in na zemljiščih ustanovijo služnost.

21. člen

GOSPODARSKI, FINANČNI IN DAVČNI INSTRUMENTI

Pogodbenice lahko za izvajanje državnih strategij, načrtov in programov za obalna območja sprejmejo ustrezne ukrepe za uvedbo gospodarskih, finančnih in/ali davčnih instrumentov, namenjenih podpori lokalnim, regionalnim in državnim pobudam za celovito upravljanje obalnih območij.

IV. DEL

TVEGANJA, KI VPLIVAJO NA OBALNA OBMOČJA

22. člen

NARAVNE NESREČE

Pogodbenice v okviru državnih strategij za celovito upravljanje obalnih območij oblikujejo politiko preprečevanja naravnih nesreč. V ta namen ocenijo ranljivost obalnih območij in možnost nesreč ter sprejmejo preprečevalne, omilitvene in prilagoditvene ukrepe, s katerimi se bodo odzivale na posledice naravnih nesreč in še posebej podnebnih sprememb.

23. člen

OBALNA EROZIJA

1. Na podlagi ciljev in načel iz 5. in 6. člena protokola se pogodbenice, da bi učinkoviteje preprečevale in omilile škodljive posledice obalne erozije, zavezujejo, da bodo sprejele potrebne ukrepe za ohranjanje ali obnovo naravne zmožnosti obale za prilagajanje spremembam, tudi tistim, ki jih povzroča dvig morske gladine.
2. Če pogodbenice načrtujejo nove dejavnosti in dela na obalnih območjih, vključno s pomorskimi objekti in ukrepi za zaščito obale, še posebej upoštevajo škodljive učinke glede obalne erozije ter neposredne in posredne stroške, ki bi pri tem nastali. V zvezi z obstoječimi dejavnostmi in objekti morajo pogodbenice sprejeti ukrepe za čim večje zmanjšanje učinkov glede obalne erozije.
3. Pogodbenice si s celovitim upravljanjem dejavnosti prizadevajo predvideti posledice obalne erozije; pri tem sprejmejo posebne ukrepe za obalne usedline in obalno gradnjo.
4. Pogodbenice se zavezujejo, da si bodo izmenjavale znanstvene podatke, s katerimi bi bilo mogoče izboljšati znanje o stanju in razvoju obalne erozije ter o njenih posledicah.

24. člen

ODZIVANJE NA NARAVNE NESREČE

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo spodbujale mednarodno sodelovanje pri odzivanju na naravne nesreče in sprejele vse potrebne ukrepe za pravočasno odpravljanje njihovih posledic.
2. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo uskladile uporabo opreme za odkrivanje, opozarjanje in obveščanje, ki jim je na voljo, pri tem pa uporabile obstoječe postopke in pobude za čim hitrejšo pošiljanje nujnih informacij o večjih naravnih nesrečah. Pogodbenice obvestijo organizacijo, kateri organi v državi so v okviru ustreznih mednarodnih mehanizmov pristojni za dajanje in sprejemanje takih informacij.
3. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo spodbujale medsebojno sodelovanje in sodelovanje med državnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, nevladnimi organizacijami in drugimi pristojnimi organizacijami, da bi zagotovile nujno človekoljubno pomoč kot odziv na naravne nesreče, ki prizadenejo obalna območja Sredozemskega morja.

V. DEL

MEDNARODNO SODELOVANJE

25. člen

USPOSABLJANJE IN RAZISKOVANJE

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo neposredno ali s pomočjo organizacije ali pristojnih mednarodnih organizacij sodelovale pri usposabljanju znanstvenega, tehničnega in administrativnega osebja pri celovitem upravljanju obalnih območij, zlasti da bi spodbujale:
 - a) opredelitev in krepitev zmogljivosti;
 - b) znanstveno in tehnično raziskovanje;
 - c) delovanje specializiranih centrov za celovito upravljanje obalnih območij;
 - d) izvajanje programov za usposabljanje domačih strokovnjakov.
2. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo neposredno ali s pomočjo organizacije ali pristojnih mednarodnih organizacij spodbujale znanstveno in tehnično raziskovanje celovitega upravljanja obalnih območij, zlasti z izmenjavo znanstvenih in tehničnih podatkov in usklajevanjem raziskovalnih programov, ki so v skupnem interesu.

26. člen
ZNANSTVENA IN TEHNIČNA POMOČ

Pogodbenice se za namene celovitega upravljanja obalnih območij zavezujejo, da bodo neposredno ali s pomočjo organizacije ali pristojnih mednarodnih organizacij sodelovale pri zagotavljanju znanstvene in tehnične pomoči, tudi dostopa do okoljsko sprejemljivih tehnologij in njihovega prenosa, ter drugih oblik pomoči pogodbenicam, ki zanje zaprosijo.

27. člen
IZMENJAVA PODATKOV IN DEJAVNOSTI V SKUPNEM INTERESU

1. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo neposredno ali s pomočjo organizacije ali pristojnih mednarodnih organizacij sodelovale pri izmenjavi podatkov o uporabi najboljših okoljskih praks.
2. Pogodbenice s podporo organizacije zlasti:
 - a) določajo kazalnike upravljanja obalnih območij, pri čemer upoštevajo obstoječe, in sodelujejo pri njihovi uporabi;
 - b) opravljajo in posodablajo presoje uporabe in upravljanja obalnih območij;
 - c) opravljajo dejavnosti v skupnem interesu, na primer predstavitve celovitega upravljanja obalnih območij.

28. člen
ČEZMEJNO SODELOVANJE

Pogodbenice se trudijo neposredno ali s pomočjo organizacije ali pristojnih mednarodnih organizacij dvostransko ali večstransko, kadar je primerno, usklajevati državne strategije, načrte in programe za obmejna obalna območja. Pri usklajevanju sodelujejo ustrezni upravni organi v državi.

29. člen
ČEZMEJNA OKOLJSKA PRESOJA

1. Pogodbenice pred odobritvijo ali potrditvijo načrtov, programov in projektov, ki bi lahko zelo škodljivo vplivali na obalna območja drugih pogodbenic, na podlagi protokola sodelujejo tako, da se obveščajo, izmenjavajo podatke in se posvetujejo o presoji okoljskih vplivov takih načrtov, programov in projektov; pri tem upoštevajo 19. člen protokola in točko d tretjega odstavka 4. člena konvencije.
2. Pogodbenice se zato zavezujejo, da bodo sodelovale pri oblikovanju in sprejemanju ustreznih smernic za opredelitev postopkov obveščanja, izmenjave podatkov in posvetovanja na vseh stopnjah.
3. Pogodbenice lahko, kadar je primerno, sklenejo dvostranske ali večstranske dogovore in s tem omogočijo učinkovito izvajanje tega člena.

VI. DEL ORGANIZACIJSKE DOLOČBE

30. člen **OSEBA ZA STIKE**

Vsaka pogodbenica določi osebo za stike, ki je odgovorna za povezavo s centrom glede tehničnih in znanstvenih vidikov izvajanja protokola ter za obveščanje na državni, regionalni in lokalni ravni. Osebe za stike se redno sestajajo zaradi opravljanja nalog, ki izhajajo iz protokola.

31. člen **POROČILA**

Pogodbenice na rednih zasedanjih pogodbenic v obliki in časovnih presledkih, ki se določijo na teh zasedanjih, predložijo poročila o izvajanju protokola, vključno s sprejetimi ukrepi, njihovo učinkovitostjo in težavami pri izvajanju.

32. člen **USKLAJEVANJE**

1. Za usklajeno izvajanje protokola je odgovorna organizacija. Pri tem ji pomaga center, ki mu lahko naloži te naloge:

- a) pomoč pogodbenicam pri določitvi skupnega regionalnega okvira za celovito upravljanje obalnih območij v Sredozemlju skladno s 17. členom;
- b) pripravo rednega poročila o stanju in razvoju celovitega upravljanja obalnih območij Sredozemskega morja za učinkovito izvajanje protokola;
- c) izmenjavo podatkov in izvajanje dejavnosti v skupnem interesu skladno s 27. členom;
- d) pomoč pogodbenicam, ki zanjo zaprosijo:
 - pri sodelovanju v sredozemski mreži obalnih območij v skladu s 16. členom;
 - pri pripravi in izvajanju državnih strategij za celovito upravljanje obalnih območij v skladu z 18. členom;
 - pri sodelovanju pri usposabljanju in programih znanstvenega in tehničnega raziskovanja v skladu s 25. členom;
 - pri usklajevanju upravljanja čezmejnih obalnih območij v skladu z 28. členom, kadar je primerno;
- e) organizacijo sestankov oseb za stike v skladu s 30. členom;
- f) vse druge naloge, ki mu jih naložijo pogodbenice.

2. Pri izvajanju protokola lahko pogodbenice, organizacija in center skupaj vzpostavijo sodelovanje z nevladnimi organizacijami, katerih dejavnosti so povezane s protokolom.

33. člen **ZASEDANJA POGODBENIC**

1. Redna zasedanja pogodbenic protokola potekajo hkrati z rednimi zasedanji pogodbenic konvencije, sklicanimi v skladu z 18. členom konvencije. V skladu z istim členom lahko pogodbenice skličejo tudi izredna zasedanja.

2. Namen zasedanj pogodbenic protokola je:

- a) spremljanje izvajanja protokola;
- b) preverjanje, ali se protokol izvaja skladno z drugimi protokoli in v povezavi z njimi;
- c) nadzor nad delom organizacije in centra pri izvajanju protokola ter oblikovanje smernic za njuno delo;

- d) preverjanje učinkovitosti sprejetih ukrepov za celovito upravljanje obalnih območij in zahtev po drugih ukrepih, zlasti v obliki prilog ali sprememb protokola;
- e) oblikovanje priporočil pogodbenicam o ukrepih, potrebnih za izvajanje protokola;
- f) proučitev predlogov, oblikovanih na sestankih oseb za stike v skladu s 30. členom protokola;
- g) proučitev poročil pogodbenic in oblikovanje ustreznih priporočil v skladu s 26. členom konvencije;
- h) obravnava vseh drugih pomembnih informacij, poslanih prek centra;
- i) obravnava drugih zadev, povezanih s protokolom, kadar je primerno.

VII. DEL KONČNE DOLOČBE

34. člen

POVEZANOST S KONVENCIJO

1. Določbe konvencije, ki se nanašajo na protokole, se uporabljajo tudi za ta protokol.
2. Če se pogodbenice protokola ne dogovorijo drugače, se poslovnik in finančna pravila, sprejeti v skladu s 24. členom konvencije, uporabljajo tudi za ta protokol.

35. člen

RAZMERJA DO TRETJIH

1. Kadar je primerno, pogodbenice k sodelovanju pri izvajanju protokola povabijo tudi države, ki niso pogodbenice tega protokola, in mednarodne organizacije.
2. Pogodbenice se zavezujejo, da bodo sprejele ustrezne ukrepe v skladu z mednarodnim pravom, da bodo zagotovile, da se nobena ne bo ukvarjala z dejavnostmi, ki bi bile v nasprotju z načeli in cilji protokola.

36. člen

PODPIS

Protokol bo pogodbenicam konvencije na voljo za podpis v Madridu v Španiji od 21. januarja 2008 do 20. januarja 2009.

37. člen

RATIFIKACIJA, SPREJETJE ALI ODOBRITEV

Protokol se ratificira, sprejme ali odobri. Listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi se deponirajo pri vladi Španije, ki prevzame naloge depozitarja.

38. člen

PRISTOP

Protokol je pogodbenicam konvencije na voljo za pristop od 21. januarja 2009.

39. člen

ZAČETEK VELJAVNOSTI

Protokol začne veljati trideseti (30.) dan po deponiranju najmanj šestih (6) listin o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

40. člen
VERODOSTOJNOST BESEDIL

Izvirnik protokola, katerega besedila v angleščini, arabščini, francoščini in španščini so enako verodostojna, se deponira pri depozitarju.

V POTRDITEV TEGA so podpisani, ki so bili za to pravilno pooblašeni, podpisali protokol.

SESTAVLJENO V MADRIDU V ŠPANIJU enaindvajsetega januarja dva tisoč osem.